

עין משפט גר מצוה

קבוּ א מיי פֿיל מ'הל' גירושין הלכה כ' סתם עשין ד' טוע' ארע' כ' קס' סעיף א' קיז ב מיי פֿיר מ'הל' מלח ולח ה' ל' סתם עשין ד' טוע' ח'מ' כ' י' ופי' כ' סעיף י' קיח ג מיי עס וסתם עס טוע' ח'מ' כ' מט סעיף א'

רבינו גרשום

אמר רב הונא, אין אדם יכול לגבות בזה השטר כלום שכשמוציאו זה המלוה אצ"פ שהוא כתב ידו של זה אמר הלוח מה אחת מבקש ממני והלא כתבו ממך סתם משמע אפי' מרש גלוחא מה משיאר כל אדם היאך אתה יכול לגבות ממני? פוק עיין ביה, שתמצא ראיא שרימה למעשה: ולאוראתא בעי לה רב הונא ממך, שתאמר לו ראיא שרימה למעשה זה: ואם בו זמן כ"י אבא שאול אומר כס כתוב כ"י, אפי' זמן כזה שגירשתה היום ואתה אומר וזה לא כשימות סתמא או מגורשת מעכשיו וכדפסיק לעיל (דף קל). כרבי יוסי דאמר זמנו של שטר מוכיח עליו והוי כאומר מהיום אבל היכא דלא מתנה שום דבר לא כריך כלל מהיום והא דפירש רשב"ס דבעי למיכתב מהיום משום

קעב:

מינך אפי' מריש גלותא. לשון שאילה הוא^א וכן היא דאמר רב הונא חיישין לשני שוריי בכל הגט (גיטין דף כו.) ובשנים אוחזין (ב"מ דף יח: וסג.) אפי' מריש גלותא שאין רגיל לשנות באמר אפילו באותו דגבוי לא תפיס ביה^ב אבל רשב"ס אין מופס בו עיקר ואין נראה לר"י מה שמפרש אפילו מריש גלותא שאנו חוששין שמא אדם אחר הלוחו ונפל ממנו ומנאלו י' לזה מה לי תלות בריש גלותא אותו אדם אחר ולישנא נמי לא משמע כלל הכי ומה שהקשה למה שפי' דהוה ליה למימר דהוה^ג [גברא] דנפק מתותי ידיה משמע נראה ללא קשה כלל דלרג הונא היה מספקא ליה ודרך שאלה היה אומר אס נתחייב אותו כלל דמשמע אפילו מריש גלותא אף על פי שאינו רגיל להלוות^ד לו כלל אלא ש"מ מייך לא חייב משמעות והכל הוא ומשום אדם לא יגבוהו^ה ואו [לא]^ו: **עדי** כפרייה ברתה. והא י' דכתוב ביה היום לא משום דאריך זמן אלא שאס מתנה בעל פה שום תנאי אס ימות מחלי זה או כשימות סתמא או מגורשת מעכשיו וכדפסיק לעיל (דף קל). כרבי יוסי דאמר זמנו של שטר מוכיח עליו והוי כאומר מהיום אבל היכא דלא מתנה שום דבר לא כריך כלל מהיום והא דפירש רשב"ס דבעי למיכתב מהיום משום

דבעי אלא שאול דים מוכימות אין נראה לר"י דהא אמרי' (גיטין דף יז.) זמן לא תקנו אלא משום פירות או משום דת אחותו ור' אלעזר לא [הוה] בעי זמן יא [כלל] דס"ל עדי מסירה כרמי^א כמו שסובר רשב"ס עצמו וגם זהו מימה להוסיף טעם חדש לאצא שאול דבעי היום משום הוכחה: **אבא** הבא ליחוש אנפיה. חימא מאי שייכא הכא פירכא דרי"א בעלזא הוה מזי למימר נהי^ב נמי דמשמע מההוה גברא כו' מ"מ ליחוש לנפילה ואפילו הוה סובר כר"מ הוה מזי למיפיר הכי ואומר ר"י דהכי פירושה אלתא מהיום מהיהוה יומא דנפק ביה משמע אפי' ממך מההוה גברא דנפק מתותי ידיה משמע שרואה לומר לכל אדם שימנא בידו כי משמעות חשוב הוא ולא הצל וליכנות וכן משמע שיגבה כל מי שימנא וכן דעת הכתיבה היתה^ג ובשטרי אקנייתא אחי שפיר משמעבד עצמו מה שלא היה עדיין משה' שעבד לו אפילו לא ליה לעולם כדאמרי' בשנים אוחזין (ב"מ דף נז:.) מלא שטרי הקנאה בזקו יחיורס לצעלים מאי אמרת שמא כתב ללוות ולא לזה הא שעבד ליה נפשיה הלכך לא שייך למיחש לנפילה הכא' ואפילו בלא אקנייתא הוה מזי לאקומי לפי' ר"ת דהגושא (במכות דף קב. ד"ה איהא) דמפרש התם שיכול אדם להשתעבד לחבירו אפילו לא לזה ממנו כגון שיכתוב^ד השטר איי חיוב לך מנה ויכתבו ותמנו לו לשם כן ופריך דלמא אצא שאול כו' אלעזר ס"ל ולא בעני זמן כו' והיוס משמע יומא' דנפק מצעל הבית^ה ולא דנפק מצד' ולא הולך מהיום אלא אם התנה אס מתי כדפרישית לעיל אבל הכא ליחוש לנפילה דממך נמי לא משמע אלא^ו שנתנו לו כי היכי דמהיום משמע סתם משמעומו משעת הגירושין ולחפות על בת אחותו לא יוכל דהא עדי מסירה צריך וה"ג משמע הכא אותו שנתנו לו דוקא ולא למונאלו א"כ איכא למיחש לנפילה ומשני לנפילה לא חיישין ותחלת שאלה דרב הונא נראה לר"י לפרש כן ממך אפילו מריש גלותא אע"פ שאין רגיל להלוות כלל וגם אפילו אנו ידעינן בצירור שלא הלוחו וגם אין גרילות להקנות לו וליתן לו שטר הקנאה כלל אפי' מקנה לו מטעמא דפרישית או לא דשמא אין לנו תלות אלא באותו שנתנו לו הלכך חיישין לנפילה דלא קני אס לא מסרו לו ועוד י' לפרש אבל הכא ליחוש לנפילה כלומר לא מיבעיא דלא משמע^ז ההוא גברא כו' והכל הוא^ח ואפי' הוה משמע ליחוש לנפילה

ומשני לנפילה לא חיישין^ט וקושיא ראשונה לא חשש לתרך משום דרר' דחוק ולא כפירא ליה לרבה ההוא דיחויא וכן מצינו בשאר מקומות בגמ' שאין חושש לתרך קושיא ראשונה כלל: **לנפילה** דחד. פירוש^י שאין תלות שגפל אלא מאחד לצד כי היכי דמתרמי שמוה נפל' לנפילה דרביס פירוש דיש לחוש מכל בני אדם שבעולם שגפל מזה או מזה ש' תלות בנפילה: י' **ואלא** הא דתניא בוי' לנפילה דחד חיישין ומתני' בבאין בהרשאה וברייתא במוציאין או בלא זה: והכל

גמ פשוט פרק עשירי בבא בתרא

אמר רב הונא ממך. משמע אפילו מריש גלותא כלומר שמא ריש גלותא או אדם אחר הלוחו ונפל ממנו ומנאלו. ואין לפרש שבא רב הונא לומר שיגבה שטרי זה הממוחק דמשמע כל מי שמוחקב בשטר ואפילו ריש גלותא ממוחק בו שאין רגיל להלוות יגבה לו בו דל"כ הוה ליה למימר^א דללקמן ממך דהוה [גברא] דנפיק מתותי ידיה משמע: ואין בו זמן. והוא אחד משלשה גיטין פסולין ואס ניסת הולד כשר בפי' המגרש (גיטין דף קד פו.). **אני היום גיטשפיד כשר.** קס"ד השתא כיון דעדים קא חוו ליה צדיה וכתוב בו היום הרי כתב בו זמן: **ההוא יומא דנפיק.** צד"ד להמגרש האשה משמע וחשבינן ליה כומן גמור: **ה"ג משמע ממך כו'.** דהא חוו ליה צד"ד צידו וכמי שנכתב שס המלוה בשטר דמי: **דלמא אצא שאול.** לא חייש לשום זמן בגיטין דביעבד ודבר' אלעזר ס"ל דתנן בפי' המגרש (סג) שלשה גיטין פסולין ואס ניסת הולד כשר כתב בכתב ידו ואין עליו עדים יש עליו עדים ואין בו זמן י' צו זמן ואין בו אלא עד אחד הרי אלו שלשה גיטין פסולין ואס **אצא שאול.** לא חייש לשום זמן בגיטין דביעבד ודבר' אלעזר ס"ל דתנן בפי' המגרש (סג) שלשה גיטין פסולין ואס ניסת הולד כשר כתב בכתב ידו ואין עליו עדים יש עליו עדים ואין בו זמן י' צו זמן ואין בו אלא עד אחד שאול לכמוז בו כ"י היום גירשחקי לא משום דהא אין זה ואס לא יוזמן לא חייש כו' אלעזר אלא דבעי אצא שאול דים מוכימות למעשה שקבלה הגט נתגרשה מיד שאס לא נכתב מהיום בגט זה שאין בו זמן מנין לנו שיהיה גט שמה אין דעתנו לגרשה מיד בגט זה עד סוף שנה או שנתיים לאחר קבלתה הלכך בעי אצא שאול שיכתבו היום אחרי שאין זמנו כתוב בו שיוכתב עליו כו' יוסי דלמנ (ע"ל דף קל.) זמנו של שטר מוכיח עליו והאי דאמר אצא שאול דכתבין בגט מן יומא דנן ולעלם: **אבל הכא ליחוש לנפילה.** וכדבר הונא דאמר ממך אפילו מריש גלותא ושמא מאחר נפל ומנאלו זה: **הא על על אחרים מוציאין.** אחד מהן שיש לו שטר על אחר שיגבה ממנו ולא יכול זה לטעון מחבירך נפל ומנאלו נמצינו למדין שמי שמוחקב בשטר יכול לגבות מלוה מאיש אחר הכתוב בכתובו ואע"פ שהשטר אין מוכיח מי המלוה וה"ה ליתי ממך: **ואצוי לנפילה דחד לא חיישין.** כגון שטר שצד יוסף בן שמעון שיש לו על אחד מן השוק דהיינו נפילה דחד ומציאה דחד היכי איתרמי מילתא דמיוסף בן שמעון נפל ויוסף בן שמעון מנאלו הלכך לא חיישין אבל גבי ליתי ממך מנה דהיינו נפילה דרביס שיש לחוש מאיש אחר בעולם נפל ואיש אחר בעולם מנאלו כגון זה שמוחקב בו התם ודאי חיישין ולא יגבה בו (הג"ה.) חייש' לנפילה דיחד ואשכחו רביס. ע"כ.) עיקר הלשון כן הוא **לנפילה דרביס חיישין.** כלומר שמנאלו שום אדם בעולם אבל לשמנאלו יחיד יוסף בן שמעון לא חיישין. ורבינו מנאלל פירש ואצוי לנפילה דחד ואשכחיה האי דשמיא כשמיא דהאי לא חיישין שאילו מן האש' נפל היה זועק ומבקש וכיון שלא זעק נתבדר כי לזה שמנאלו הוא אבל לנפילה דרביס דלא ידעינן מי הוא חיישין: ואלא

טעמא דעדי מסירה כרמי^א ה"ג מכשיר ליה בלא זמן משום האי טעמא גופיה דקדקתי יש עליו עדים ואין בו זמן בהאי משנה דשלשה גיטין פסולין ועלה קאי ר' אלעזר ואמר אע"פ שאין עליו עדים בהאי שטר שאלו כתוב בו זמן כשר שאין העדים חותמין על הגט אלא מפני מיקון העולם וה"ג אין כותבין בו זמן אלא מפני מיקון העולם דבת אחותו ופירות כדמפרש בפי' (כל הגט) [המציא מניינא] (שם דף יז.) וכיון שנתנו להם בפני עדים הם יעידו על הזמן ועל הגט. והאי דמאריך אצא שאול לכמוז בו כ"י היום גירשחקי לא משום דהא אין זה ואס לא יוזמן לא חייש כו' אלעזר אלא דבעי אצא שאול דים מוכימות למעשה שקבלה הגט נתגרשה מיד שאס לא נכתב מהיום בגט זה שאין בו זמן מנין לנו שיהיה גט שמה אין דעתנו לגרשה מיד בגט זה עד סוף שנה או שנתיים לאחר קבלתה הלכך בעי אצא שאול שיכתבו היום אחרי שאין זמנו כתוב בו שיוכתב עליו כו' יוסי דלמנ (ע"ל דף קל.) זמנו של שטר מוכיח עליו והאי דאמר אצא שאול דכתבין בגט מן יומא דנן ולעלם: **אבל הכא ליחוש לנפילה.** וכדבר הונא דאמר ממך אפילו מריש גלותא ושמא מאחר נפל ומנאלו זה: **הא על על אחרים מוציאין.** אחד מהן שיש לו שטר על אחר שיגבה ממנו ולא יכול זה לטעון מחבירך נפל ומנאלו נמצינו למדין שמי שמוחקב בשטר יכול לגבות מלוה מאיש אחר הכתוב בכתובו ואע"פ שהשטר אין מוכיח מי המלוה וה"ה ליתי ממך: **ואצוי לנפילה דחד לא חיישין.** כגון שטר שצד יוסף בן שמעון שיש לו על אחד מן השוק דהיינו נפילה דחד ומציאה דחד היכי איתרמי מילתא דמיוסף בן שמעון נפל ויוסף בן שמעון מנאלו הלכך לא חיישין אבל גבי ליתי ממך מנה דהיינו נפילה דרביס שיש לחוש מאיש אחר בעולם נפל ואיש אחר בעולם מנאלו כגון זה שמוחקב בו התם ודאי חיישין ולא יגבה בו (הג"ה.) חייש' לנפילה דיחד ואשכחו רביס. ע"כ.) עיקר הלשון כן הוא **לנפילה דרביס חיישין.** כלומר שמנאלו שום אדם בעולם אבל לשמנאלו יחיד יוסף בן שמעון לא חיישין. ורבינו מנאלל פירש ואצוי לנפילה דחד ואשכחיה האי דשמיא כשמיא דהאי לא חיישין שאילו מן האש' נפל היה זועק ומבקש וכיון שלא זעק נתבדר כי לזה שמנאלו הוא אבל לנפילה דרביס דלא ידעינן מי הוא חיישין: ואלא

מתותי ידיהשעבד. נמין^א. I. ג"א: מההוא יומא במסרה לידה ודאי משמע. ש. ט. [וכיון שאינו מוכיח מתוכו של מי הוא פסול.] ואבא שאול כו' אלעזר ס"ל דלא בעי מוכיח מתוכו כיון שעדי מסירה כותרין. ש. ט. ולפי' היה לו לומר ועוד ליחוש לנפילה. ש. י. [ו]לנפילה דיחד שיפול מיוסף בן שמעון וימצאנו יוסף בן שמעון אחר דאי לא חיישין. מות' ימות קטן.

חד עפלמא משמע ממך הלכך חייש לנפילה:

מסורת הש"ס

א) [ב"מ יח: כ: גיטין כז:.] ב) [ג'ל אלעזר,] א) [גיטין ט: וע"כ,] ד) רש"י, ג) רש"י אפי' הוא וזה בידו חש, ס) רש"י אבל פי' שריסם שותפם כו' אין נראה, ו) רש"י, ו) רש"י, ו) רש"י, דלמנ היום, ט) רש"י, ו) רש"י דנפק מידו ולא נפק לגי, ט) [בתי גיה. אלא הא דתנא כו' אי' לנפילה דחד חיישין ומתמנין בלא בהרשאה ומכרייתא דמוציאין זה על זה נחמא ע"כ ועיין רש"י.

הנהרות הב"ח

א) [רשב"ם ד"ה אמר רב הונא וסי' בדלקמיה ממך:] ב) [תוס' ד"ה מייך וסי' ונפל ממנו ומנאלו זה דלמנ לו תלות בריש גלותא:] ג) [בא"ד לטלות כלל כ"ל ותיבת ו' נתקן:] ד) [ד"ה אבל וסי' נהי דממך משמע מזהא גברא:] ה) [בא"ד שיכתוב בשטר איי מייך:] ו) [בא"ד לא משמע אלא אותו שנתנו עליו:] ז) [בא"ד לא משמע אלא משמע מההוא:] ח) [ד"ה לנפילה דחד פירוש כשאין תלות שגפל אלא מאחד בבכרד אין תלות בנפילה כו' הוי מתרמי שמוה נפל הסד' ואח"כ מ"ה לנפילה וסי' דמכל כ"ל אדם:]

מוסף רש"י

דאמר עדי מסירה כרמי. דלמנ אפי' שאין עליו עדים אלא שנתנו לה בנתי עדים כויה מנכסיס משעבדים, שאין העדים חותמין על הגט אלא מפני מיקון העולם, שמה ימותו עדי מסירה או ילכו למדינת הים, אלתא עדי מסירה עיקר [במכותו דס:] ואין זמן לתמוז בגט, וסי כתב קרא וכתב אלתמיז גט קאי ולא אלתמיז ידי עדים [גיטין ו. ובג"י טס כס:] כתיב, משני ליה ספר כריתות [דודושי חס.].

מוסף תוספות

א. וכך היה מנהגו של רב הונא כשהיה בא לפניו דבר שיש להסתפק בו היה מודיע ספק שלו בפי' שידקדקו בו ההלפרייס וישאו ויתנו בדבר. ש. טמין' גס דברש. ג. דמסתפקא ליה כיון שאין מוכיח מתוכו ולא אס פסול בכך, דשמא מוכיח מתוכו בעינן. רשבי' ג. ואחא רבא למידק מדאבא שאול, דהא בעינן זמן בגיטין ואפי' הכי אכשר אבא שאול בשכתוב בו אני היום גרשחקי, דמוכיח מתוכו חשבוינן ליה וכו', ש. I. דליכא למיחוש שמוס בת אחותו שהרי ראייה תצטרך להביא ראיא עדי מסירה וסתם עדים מכוונים עדותם ועדיים באייה יום. נעמי יונת. ו. ואי משום דלא נהבדר כשכתבו למי נתחייב ואין בה ברירה מדאורייתא שאני הכא ודיכין שהוא ראוי להתחייב בו לכל אדם ואפי' לכל העולם כאחד אין כאן דין ברירה. יעט'א. I. דהא נמי מיעקרא למאן דנפיק

^(א) [נעיל פו. וי"ג, ב] ויע'
תוס' בימות קטו. ד"ה אמתין,
(א) [נעיל וקטו; ד] לפי ד'
רש"ס: צ"ל לבב אשר,
(ס) כמיות דף מתה, (ו) רש"ל ויע' רש"ל,

הנהרות הב"ח

^(א) גבי אמת הכי קאמר
הון על אחרים מוציאין
מנאל ללוה: (ג) רשב"ם ד"ה
מנאל ומי' הקדושים:
(ה) תוס' ד"ה והסא מי' אלל
הך ברייתא ס"ל דהיישעין
לנפילה: (ד) ד"ה שטרו וי'
אפי' אמתא שות לו עוליס
לכ"ל ותי' דבשטר נחקק:
(ז) בא"ד מבינו של כל אחד
כמו אפי' דמד ודאי ליה
הכא בשובר לא אמרינן
שמה מבינו גב"ל:

מוסף רש"י

אותיות נקנות במסירה.
המכר שטר חוב לנכירו
קטן הובז במסירת אותיות
(שם) ויטל לחזור בו יבבוחז
ועל' ואל' לך' לבסוף קני
לכסות שטר מכירה על
השטר שטר מוכר לו, אלל
או בשם מלוה אחר וטוען אחי נמנוהו
לי הסא אומרים אמה מטפסו: מיוסר
זכירו. ולא יכול להשמיט מיד אחיו
מי נזהר איש ממאיו סד"ל אין לך'ך
המוכר לו להוציא רשאי קמ"ל: אלל
הא דתניא נו'. ג' מחלוקות בדבר:
וימניו דאילו לגבי ספרא נו'. כסבור
הוא לרמות בו חבירו ולגבות ממנו
בשטר זה והוא אינו יודע מה ששנינו
שאין יכול להוציא על חבירו ששמו
כשמו: **אא"כ מלוה עמו**. ומסתמא
שניהם היו בצעמד מקום שנכתב וסיון
לחינו ידעי ואין מפקידים זה על זה
לא חיישינן לו לשום רמאות כיון
דלנפילה לא חיישינן: **נמאל** נלאה.
מלוה שטרו של יוסף בן שמעון שחייב
לי נמון פרוע שטרות שניהם פרועים.
ואפי' דלמרחן ביטלה שנים אוחזין
(צ"מ ג:) סתמאן סתמא ידי מלוה
אינו אלל כמשחק ופסול הא אוקימנא
להך משנה התם כגון שנמאל השטר
בין שטרותיו ^(א) קרוינן הלך השובר
כשר: **במשולשין**. פירש בשטר שלשה
דורות יוסף בן יעקב בן יצחק ובאידך
כחז יוסף בן יעקב בן דוד ובשובר
כחז סתם יוסף בן יעקב כדמחזן
לקמן הלך איתרע כחם וחס כחוקת
פרועים שכל אחד טוען שלי פרוע
והמלוה אינו יכול להכשירו הואלל
ונמאלו השטרות בין השטרות קרועים:

מוסף תוספות

א. [ד]נאל לנפילה דחד
במסירה פלוגי מר סבר.
קמ". ב. [ד]נאבי לאו
החיות דשמה כשמה
קאמר [דצריך להביא ראיה]
אלא אשאר אותיות. ומכ"ן.

רבינו גרשום

במאי פלוגי. מתני'
ובריתא: באותיות נקנות
במסירה פלוגי מר סבר.
דמתני' דהיישעין ממתני' הא
לכא אחיכו יכולין להוציא
משום דקסבר אותיות נקנות
במסירה שטא טועין הלוח
אני חייב כל אלא לחבירי
יכול לומר לו הני כדאמרת
דלחבירי אתה חייב ולא לי
הני השטר בידי קרויתו
שמו ואחריי נגזלו לי
במסירה ואותיות נקנות
במסירה ונפל ממנו לא
מצית ארתה אלא אמוך
דדי פלה דחד לי וייששין
הלך יכולין להוציא על
אחרים: ומר סבר אין
אותיות נקנות במסירה.
ויכול לומר לו לחבירי
אני חייב ולא לי הדין
לא יכול לקנות לך החוב
במסירת השטר דאין אותיות
נקנות במסירה ולא בעל
חוב דידא את לחבירי נמי
מצ"א אמר לאו בעל דברים
היה את ואין בידך השטר:
והכא בצריך להביא רא"י.
עדי מסירה דהנא דרבייתא
סבר דהביא ראיה עדי

וואלל הא דתניא נו'. לכ"ע פריך דהא אפילו אביי מודה דלנפילה דחד לא חיישינן וא"כ אמאי תניא בביריתא שאין יכולין להוציא על אחרים: **במאי קא מויפלגי**. כיון דלאו בחיישינן לנפילה פלוגי: **סנא דידן סבר**. לנפילה דחד לא חיישינן מאי איכא למימר דלמא איהו יחייב ליה אותיות נקנות במסירה ועל כרחו יפרע לו נמי שהשטר בידו: **וסנא ברא סבר אין אופיות נקנות במסירה**. וממוך כן ידמה הלוה לזה ואלאנן פקדון הוא אללך ולזה יאמר אין השטר בידך. ומיהו אם כתבו הרשאה זה לזה על כרחו ישלם לו: **ואצ"א דר"ע אופיות נקנות במסירה**. בלל שטר מכירה [אחרן כדפסקי' הלכתא בפי המוכר את הספינה (לעיל עו.) כדבי וכדלמנר רב אשי אופיות מילי ניהו ומילי בצמילי לא נקנו היכא שמסרו לו ונמנו כן ראה ועדים לרץ שמסרו לו לזה שניהם דלא נימנא פקדון הוא אללו או השמיטנו ממנו וזכאי פלוגי מתני' ומנא ברא כפלוגמא דלצבי ורבא: **ורבא אמר אין לרץ**. אלל השמידה כחוקת המוחזק בו: **אחד מן האחים ששטר חוב לו מתחם ידו.** או בשם אציהס או בשם מלוה אחר וטוען אחי נמנוהו לי הסא אומרים אמה מטפסו: **מיוסר זכירו**. ולא יכול להשמיט מיד אחיו מי נזהר איש ממאיו סד"ל אין לך'ך המוכר לו להוציא רשאי קמ"ל: **אלל הא דתניא** נו'. ג' מחלוקות בדבר: **וימניו דאילו לגבי ספרא** נו'. כסבור

גמ פשוט פרק עשירי בבא בתרא

והבא בצריך להביא ראיה קא מיפלגני. ופלוגמא דמתני' ובריתא לתא כפלוגמא דלצבי ורבא דלצבי דמנצריך ראה מודה דלא חיישינן לנפילה ופקדון היכא דשמיא כשמיא כדקאמר בפרק (המב"ל) [נ"ו] דיבמות (דף קטו. וס) דקאמר אביי לנפילה לא חיישינא ^(א) אי לפקדון כיון דשמיא כשמיא לא מפקד גביה ^(ב) אלל הך ביריתא (א) חיישי' לנפילה או לפקדון דיוסף בן שמעון דלפילו בשני יוסף בן שמעון מזכירי ראה ורבא אמר א"ל להציא ראה ועליל בפרק המוכר את הספינה (דף עו. ד"ה אמר) פירשמי: **אביי אמר הכי קאמר נמצא בו**. והא דמוקי לה בשנים אוחזין (צ"מ ד' ב:) כגון שנמאל השטר בין שטרותיו פרועין לאו היינו אליבא דלצבי דלחיו מוקי לה בשובר היואל מתמח יד הלוה כשאר שוברין אלל אליבא דר' יימיה אמאי: **ששטרן של יוסף בן שמעון עז"י פרוע שמרות שניהם פרועין**. אע"ג ^(א) דבשטר אחד שיש לו עליהם אין יכול להוציא עליהם משום דחיישינן בכל אחד שמה חבירו של כל אחד כתבו ^(א) אע"פ [דחדן] ודאי לזה ^(א) והכא כל אחד חיישינן שישטרו שניהם שכל אחד פרוע שמרות שניהם פרועין. אחד פרוע וטועמא משום דמספיקא לא מפיקין ממונא:

ואלא הא דתניא כשם שאין מוציאין שטר

חוב זה על זה כך אין מוציאין על אחרים במאי קמיפלגי באותיות נקנות במסירה קמיפלגי תנא דידן סבר ^(א) אותיות נקנות במסירה ותנא ברא סבר אין אותיות נקנות במסירה ואי בעית אימא דכולי עלמא אותיות נקנות במסירה והכא בצריך להביא ראיה קא מיפלגי תנא דידן סבר אין צריך להביא ראיה ותנא ברא סבר ^(א) צריך להביא ראיה דאיתמר אותיות נקנות במסירה אביי אמר צריך להביא ראיה ורבא אמר "אינו צריך להביא ראיה אמר אביי מנא אמינא לה דתניא י אחד מן האחין שהשטר חוב יוצא מתחת ידו עליו להביא ראיה מאי לאו הוא הדין לאחריו ורבא אמר שאני אחין דשמוכו מהדרי איכא דאמרי אמר רבא מנא אמינא לה דתניא אחד מן האחין שהשטר חוב יוצא מתחת ידו עליו להביא ראיה אחין הוא דשמשו מהדרי אבל אחריני לא ואביי אחין איצטריכא ליה סלקא דעתך אמינא כיון דשמשו מהדרי אימא מיוחדרר זדוריי ולא צריכי להביא ראיה קמ"ל ואלא

הא דתניא כשם שמוציאין הן שטר חוב על במאי קמיפלגי בכותבין שטר ללוה ואע"פ שאין מלוה עמו קמיפלגי תנא דידן סבר ^(א) כותבין שטר ללוה ואף על פי שאין מלוה עמו וימניו דאילו לגבי ספרא וסדרי אמור להו כתבו על פי שטרא דבעינן למיזף מיוסף בן שמעון חבירו ובתר דכתבי וחתמי ליה נקישא ליה ואמר ליה הוב לי מאה דיופת מינאי תנא ברא סבר אין כותבין שטר ללוה עד שיהא מלוה עמו: נמצא לאחד בין שטרותיו שטרו של יוסף בן שמעון פרוע שמרות שניהם פרועין וכו': טעמא דנמצא הא לא נמצא מצ"י מפיך והאנן ולא אחר יכול להוציא עליהן שטר חוב תנן אמר רבי ירמיה במשולשין ונחזי תברא בשמא דמאן דכתיב אמר רב הושעיא יבמשולשין בשמור ואין משולשין בשובר אביי אמר הכי קאמר ^(א) ינמצא ללוה בין שטרותיו שטרו של יוסף בן שמעון עלי פרוע שמרות שניהם פרועין: כיצד יעשו ישלשו בו: תנא האם היו שניהם כהנים יכתבו דורות: **בתנאי'** והאומר לבנו שטר בין שטרותיו פרוע ואינו יודע אי זהו שטרות כולן פרועין נמצא לאחד של שנים הגדול פרוע והקטן אינו פרוע: **גב' אמר רבא** ישטר לך בידי פרוע הגדול פרוע ורשקטן אינו פרוע: **חב' אמר רבא** ישטר לך שרה גדולה מכורה לא יה רבינא ^(א) לרבא אלא מעתה שדי מכורה לך שדה גדולה מכורה לא יה שיש לי מכורה לך כל שדותיו מכורין לו התם ח"ד בעל השטר על התחתונה: **בתנאי'** ^(א) המלוה את חבירו על ידי ערב לא יפרע מן הערב ואם

יש לו שם שני שטרות האחד אינו פרוע ואפי' הכי אמרינן שטר גדול הוא דפרוע והקטן אינו פרוע משום דיד בעל השטר על התחתונה: שטר לך בידי פרוע. ויש לו ב שטרות עליו הגדול פרוע ולא הקטן ויד בעל השטר על התחתונה: ואם אומר חוב בידי פרוע. כלומר חוב היות חייב לי ופרעת כיון דאמר חוב שום חס לו כמה שטרות עליו כולן פרועין: אמר ליה רבינא לרבא. לירשא מקשי למאי דאמר הגדול פרוע. אלא מעתה שדה אחת שלי מכורה לך ודחי לו ב שדות גדולה וקטנה הכי נמי ואמרינן שדה גדולה מכר לו ואם אמר לו כל שדה שיש לי מכורה משמע דמורכ כל שדותיו מכורין לו. ומתוך רבא לא סלקא דעתך דגדולה מכורה לו (לא כי היכי) דאמר כשטר יד בעל השטר על התחתונה ואמר' קטנה מכורה ולא גדולה: לא יפרע כדפרש' בגמ' לא תועב ע"י בתחלה: ואם אכר. בשעת הלוואה: על מנת שאפרע כמי שאצרה: וקיבל עליו הערב: יפרע מן הערב. וכיורא בו אמר רשב"ג

והא דמוקי לה בשנים אוחזין (צ"מ ד' ב:) כגון שנמאל השטר בין שטרותיו פרועין לאו היינו אליבא דלצבי דלחיו מוקי לה בשובר היואל מתמח יד הלוה כשאר שוברין אלל אליבא דר' יימיה אמאי: **ששטרן של יוסף בן שמעון עז"י פרוע שמרות שניהם פרועין**. אע"ג ^(א) דבשטר אחד שיש לו עליהם אין יכול להוציא עליהם משום דחיישינן בכל אחד שמה חבירו של כל אחד כתבו ^(א) אע"פ [דחדן] ודאי לזה ^(א) והכא כל אחד חיישינן שישטרו שניהם שכל אחד פרוע שמרות שניהם פרועין. אחד פרוע וטועמא משום דמספיקא לא מפיקין ממונא: **שניהם כהנים**. ה"ה שניהם יסרלסאם סתמא משום דמני לעיל היה אחד מהן כהן תני כהנים: מסורי

זה על זה אחרים כך מוציאין זה על זה במאי קמיפלגי בכותבין שטר ללוה ואע"פ שאין מלוה עמו קמיפלגי תנא דידן סבר ^(א) כותבין שטר ללוה ואף על פי שאין מלוה עמו וימניו דאילו לגבי ספרא וסדרי אמור להו כתבו על פי שטרא דבעינן למיזף מיוסף בן שמעון חבירו ובתר דכתבי וחתמי ליה נקישא ליה ואמר ליה הוב לי מאה דיופת מינאי תנא ברא סבר אין כותבין שטר ללוה עד שיהא מלוה עמו: נמצא לאחד בין שטרותיו שטרו של יוסף בן שמעון פרוע שמרות שניהם פרועין וכו': טעמא דנמצא הא לא נמצא מצ"י מפיך והאנן ולא אחר יכול להוציא עליהן שטר חוב תנן אמר רבי ירמיה במשולשין ונחזי תברא בשמא דמאן דכתיב אמר רב הושעיא יבמשולשין בשמור ואין משולשין בשובר אביי אמר הכי קאמר ^(א) ינמצא ללוה בין שטרותיו שטרו של יוסף בן שמעון עלי פרוע שמרות שניהם פרועין: כיצד יעשו ישלשו בו: תנא האם היו שניהם כהנים יכתבו דורות: **בתנאי'** והאומר לבנו שטר בין שטרותיו פרוע ואינו יודע אי זהו שטרות כולן פרועין נמצא לאחד של שנים הגדול פרוע והקטן אינו פרוע: **חב' אמר רבא** ישטר לך בידי פרוע הגדול פרוע ורשקטן אינו פרוע: **חב' אמר רבא** ישטר לך שרה גדולה מכורה לא יה רבינא ^(א) לרבא אלא מעתה שדי מכורה לך שדה גדולה מכורה לא יה שיש לי מכורה לך כל שדותיו מכורין לו התם ח"ד בעל השטר על התחתונה: **בתנאי'** ^(א) המלוה את חבירו על ידי ערב לא יפרע מן הערב ואם

אביי אמר. מתני' כשנמאלו בזית לזה מיירי והכי קמני נמאל ללוה אחד בין שטרותיו שזר שהשטר שהיה נושא בו יוסף בן שמעון פרוע הוא והיו שני יוסף בן שמעון נושים בו ואילמלא זה השובר היו שניהם נפרעין ממנו שטרותם כדאוקמינן שהם יכולין להוציא שט"ח על אחרים ועכשיו בזה השובר הורע חוקסם דקיי"ל יד צנל השטר על התחתונה וכשיוציא כל אחד מהם שטרו אומר לו הנה השובר עליו. ומיהו נראה צעניי שאם שניהם בזים כדשפאה זה מזה על הלוה יכולין לגבות אחד מן השטרות ממ"י מן הלוה שהרי מודה הוא בע"כ בשני השטרות אלל שפרע אחד מהן. ומיהו אי טעין לזה ואומר לשנים פרעתי והשובר נכתב סתם על שנים נראה צעניי דטענה מעלייתא היא אלל היכא דמורה צ"י הלוואות אלל שפרע אחת נחי נמי דהורע כח המלוין לגבות כל אחד חובו אלל יעשו שטר ביניהם ויגבו בין שניהם מן הלוה שטר אחד ע"י שיכתבו הרשאה זה לזה: עליו. שאני חייב לו: **פנא אם היו שניהם**. משולשים וכהנים: **ויסבא דורות**. מרובעים יוסף בן יעקב בן יצחק בן אברהם יוסף בן יעקב בן יצחק בן דוד דכולי האי לא ייהו שמות אבותיהן שוין: **בתנאי'** **האומר** לננו. מלוה שעת מתמו: **ואינו יודע איוסו**. והלוה האמינינו ולא החזירנו שטריו ואינו רוצה ליענש: **שטרות כולן פרועין**. חוץ מאלותן שיאמרו דעיינן כל פרוע: **נמאל**. ללוה אחד שם בזית המת שני שטרות שלוה ממנו שני הלוואות הקטן אינו פרוע דשטר בין שטרותיו קאמר דמשמע אחד ולא שנים: **גב' חוב לך בידי**. משמע מה שאתה חייב לו ואפי' כתבו החוב צהלוואות דקות בשטרות הדבה: **א"ל רבינא** לרב אשי **אלל מעתה שדי מכורה לך**. שדה הגדולה מכורה לו: **שדה שיש לי מכורה לך**. מי ימנא כל שדותיו מכורין לו קאמר כמו שדה אדום [נגלחית לצן] קנפשי"א (מכ"ז) וכמו וזכמה רבה (יו"ד ד): **ומשני הסס יד צנל השטר על הספסוגה**. דהמציא מחבירו עליו הלאים דהיינו לוקח. ומילתיה דרבא דלעיל נמי משום האי טעמא **דרי בעל השטר על התחתונה** דהיינו מלוה הלך חוב לך בידי פרוע כל השטרות שיש לו עליו פרועין: **בתנאי'** **לא יפרע מן הערב** תחלה עד שיתבע את הלוה לרין ויחייצוהו צ"ד ואם אין לו מה לשלם או יפרע מן הערב. הכי מפרשינן לה בגמרא כמסקנא [ע"צ]: ואם

שיש לו שם שני שטרות האחד אינו פרוע ואפי' הכי אמרינן שטר גדול הוא דפרוע והקטן אינו פרוע משום דיד בעל השטר על התחתונה: שטר לך בידי פרוע. ויש לו ב שטרות עליו הגדול פרוע ולא הקטן ויד בעל השטר על התחתונה: ואם אומר חוב בידי פרוע. כלומר חוב היות חייב לי ופרעת כיון דאמר חוב שום חס לו כמה שטרות עליו כולן פרועין: אמר ליה רבינא לרבא. לירשא מקשי למאי דאמר הגדול פרוע. אלא מעתה שדה אחת שלי מכורה לך ודחי לו ב שדות גדולה וקטנה הכי נמי ואמרינן שדה גדולה מכר לו ואם אמר לו כל שדה שיש לי מכורה משמע דמורכ כל שדותיו מכורין לו. ומתוך רבא לא סלקא דעתך דגדולה מכורה לו (לא כי היכי) דאמר כשטר יד בעל השטר על התחתונה ואמר' קטנה מכורה ולא גדולה: לא יפרע כדפרש' בגמ' לא תועב ע"י בתחלה: ואם אכר. בשעת הלוואה: על מנת שאפרע כמי שאצרה: וקיבל עליו הערב: יפרע מן הערב. וכיורא בו אמר רשב"ג

עין משפט ונר מצוה

ק"ב א מיי פטין מהל'
מלוה ולוה ב' ו פ"ו
מהל' מכירה ב' יא
השטות ופ"מ חמס פטין
ד' טו"ש ח"מ ס' ס' ספיק
א':

ק ב ב מיי פטין מהל'
מלוה הלוה ב י חמס
פטין לו טו"ש ח"מ ס' ס'
וע"ש כגניה:

ק ב א טו"ש ח"מ ס'
מט פטין ט':

ק ב ב ד ה מיי פטין מהל'
מלוה ולוה ב' ח חמס
פטין לו טו"ש ח"מ ס'
מט פטין ט':

ק ב ב ו מיי שס פטין ה'
י י חמס פטין ה'
טו"ש ח"מ ס' ס' ספיק
ג':

ק ב ד ו מיי טו"ש שס
ספיק ד':

ק ב ה ח מיי פטין מהל'
מכירה הלכה יט
טו"ש ח"מ ס' ס' ספיק
י':

ק ב ו מיי פטין מהל'
מלוה ולוה הלכה ג
סמג פטין ד' טו"ש ח"מ
ס' קמט פטין ח':

לעני רש"י

קנפשי"א [קנפשי"א].
עריכה, מרובח, שדות.

רבינו גרשום (המשך)

בו לאחר מתית אבות היו
מרגישינן וסד"ר דאין צריך
ראיה קמ"ל דצריך וכל דבין
אחריני דלא ידחיי צריך
להביא ראיה: ותנא ברא
סבר אין כותבין שטר ללוה
עד שיהא מלוה עמו. הלכך
כיון דבפניו נכתב מרגיטן
אידיך כל אימת דמפיקי ליה
להכי מוציא שטר זה על זה:
טעמא דנמצא. בין שטרותיו
דשטר יוסף בן שמעון
פרוע דמשום הכי לא מצ"י
מפיק את הא מצא מפיק:
(משום) במשולשין. כסכות
בשטר יוסף בן שמעון
לוי דניכר איהו יוסף חריב
לוי: ומקשי' אי הכי כיון
דמיייר במשולשין אם בן
אמאי קתני נמצא לאחד בין
שטרותיו כר שטרות שניהן
פרועין ואמאי שניהן פרועין
וכיון דמשולשין ששם וקנס
אינם שוה וניחוי תברא
שכתב יוסף בן שמעון
לוי בשמא דמאי יוסף כתב.
כיון דניכרין בשם וקנס
ואידיך דלא כתב תברא
על שמה ליפרע משהיה:
אמר רב ארשעאי במשולשין
בשטר להכי מצ"י מפיק.
ואין משולשין בשובר להכי
שניהן פרועין דלא ידעי
תברא דמאן כתב: ואימר
כר. לעיל מהדר אמאי לעיל
טעמא דנמצא הא לא נמצא
מצ"י מפיק הוא אגן נתן
כר. וקא מתוך אביי דריקא
דמתניתין באידיך גיסא דלא
קשיא מירי והכי קאמר
מתני' נמצא לאחד בין
שטרותיו שטר של יוסף
בן שמעון שיש לו עליו
פרוע הוא ודאי לאידיך יוסף
בן שמעון נמי עלי. השטרות
שניהן פרועין והשטא דייק
טעמא דנמצא משום הכי לא
מצ"י מפיק הא לא נמצא מצ"י
מפיק יוסף בן שמעון מיהה
היינו כדרייקי' ברישא הא
הן על אחריי יכולין להוציא
אבל אחרים אין יכולין
להוציא עליהן והשטא ליכא
למפרך והאגן נתן ולא אחר
כר: יכתבו דורות. וירבעו לא
תימשו עד שילא יהו שוין:
שם פ"ס נמצא לאחד. לוח: שם
שנים. שטרות כיון דהוא
אמר לבנו שטר א פרוע
ולא שנים מכלל דהו לוח

עין משפט גר מצוה

קעג:

חסורי מחסרא ו**הבי קבני**. פירש ר"ת כּתבּ ידו חסורי מחסרָא והכי קתני המלוה את חבירו על ידי ערב לא יפרע מן הערב היכי פירושו והכי הלכתא לא ימצע מן הערב מחלה אע"פ שאין לו נכסים ו ללוה דהיינו קרקעות אלא ימצע מן הלוה מחלה ואם הוא רחוק ימתין לו או ילך לשם לתצטו ולכופו דלא ממתין לנכסי דערב ו דלמא אי איתיה הכא ללוה הוה יהיב ליה מטלטלי למלוה ואם אמר על מנת שאפרע ממני שארצה מחלה כו' ולא יעטרך להמתין ולחזור אחר הלוה דמשום דלמא פרע ליה מטלטלין לא מטרחינן ליה למלוה כיון דאתי וכוון שאין נכסים ללוה דהיינו קרקעות כדמסיק ואזיל דד"א כו' אבל יש נכסים ללוה דהיינו קרקעות ימצע הלוה מחלה ויכופו ולא נטריח את הערב כיון דליגלאי מילתא שיכול להפרע מן הלוה אבל כשאין נכסים ללוה ואמני ממני שארצה אפרע מספיקא לא מטרחינן לחזור ולהמתין ללוה אלא יפרע מן הערב כדפרש"ט וקבלן אף על פי שיש נכסים כו' וממש מדות בערבות א' המלוה על ידי ערב ולא אתני ממני שארצה אפרע מוצע הלוה מחלה צ"ד בין שיש לו ובין שאין לו נכסים ללוה ואם לא יוכל לכופו ללוה ולא ציית דינא נכנס לצימו של ערב צ' אס התנה ממני שארצה אפרע ואין לו נכסים ללוה דהיינו קרקעות נפרע מן הערב מחלה פ"י אס ירצה לדון עס הערב מחלה ואם ירצה ימצע מן הלוה מחלה כדלמרינן אס אמר ממני שארצה אפרע יפרע מן הערב ש"מ דנצטון המלוה תליא מילתא ג' ואם יש לו נכסים ללוה אפילו אתני נפרע מן הלוה מחלה ד' וקבלן דהיינו מן לו ואני נותן לך ביש לו נכסים ללוה בין אין לו נפרע מן הערב מחלה ה' נושא ונותן ציד יפרע מן הערב ולא מן הלוה שאין למלוה על הלוה כלום ואם לא מנא שום ו להפרע מן הערב חוזר על הלוה מדר' נתן דקיימא לן כוחיה אפילו בצגעל חוז דעלמא וכולוה ערצין צעי קנין צר מקצלתו וערב צשעת מתן מעות וקבלן דהיינו מן לו ואני אתן לך אי נמי שאינו מוזכר לשון הלוואה ו אלא לשון פרעון דקאמר ט' יט"י דונרצי ולא קאמר י"ט יט"י דיברא"י דהלכתא כרצא ולא ליימא ואני קבלן וקויןן בכליו על קונה וכוון דנקיט ציה שלש על שלש דצטיר מהכי לא מהני אס אינו כלי ואין חילוק בין עור לשק כדלמרינן צנשים אחוזין ו צ"מ דף א' כיון דנקיט ציה שלש על שלש לשון רצונו תס ואם היה כתוב צשטר שנעשה פלוני בן פלוני קבלן אומר ר"י דהוי קבלן דלע"ג דלא כתב צו מן לו ואני נותן לך שלא פירש היאך אמר מכל מקום קבלן קאמר דהוי: מוקמי

חסורי מחסרא ו**הבי קבני**. פירש ר"ת כּתבּ ידו חסורי מחסרָא והכי קתני המלוה את חבירו על ידי ערב לא יפרע מן הערב היכי פירושו והכי הלכתא לא ימצע מן הערב מחלה אע"פ שאין לו נכסים ו ללוה דהיינו קרקעות אלא ימצע מן הלוה מחלה ואם הוא רחוק ימתין לו או ילך לשם לתצטו ולכופו דלא ממתין לנכסי דערב ו דלמא אי איתיה הכא ללוה הוה יהיב ליה מטלטלי למלוה ואם אמר על מנת שאפרע ממני שארצה מחלה כו' ולא יעטרך להמתין ולחזור אחר הלוה דמשום דלמא פרע ליה מטלטלין לא מטרחינן ליה למלוה כיון דאתי וכוון שאין נכסים ללוה דהיינו קרקעות כדמסיק ואזיל דד"א כו' אבל יש נכסים ללוה דהיינו קרקעות ימצע הלוה מחלה ויכופו ולא נטריח את הערב כיון דליגלאי מילתא שיכול להפרע מן הלוה אבל כשאין נכסים ללוה ואמני ממני שארצה אפרע מספיקא לא מטרחינן לחזור ולהמתין ללוה אלא יפרע מן הערב כדפרש"ט וקבלן אף על פי שיש נכסים כו' וממש מדות בערבות א' המלוה על ידי ערב ולא אתני ממני שארצה אפרע מוצע הלוה מחלה צ"ד בין שיש לו ובין שאין לו נכסים ללוה ואם לא יוכל לכופו ללוה ולא ציית דינא נכנס לצימו של ערב צ' אס התנה ממני שארצה אפרע ואין לו נכסים ללוה דהיינו קרקעות נפרע מן הערב מחלה פ"י אס ירצה לדון עס הערב מחלה ואם ירצה ימצע מן הלוה מחלה כדלמרינן אס אמר ממני שארצה אפרע יפרע מן הערב ש"מ דנצטון המלוה תליא מילתא ג' ואם יש לו נכסים ללוה אפילו אתני נפרע מן הלוה מחלה ד' וקבלן דהיינו מן לו ואני נותן לך ביש לו נכסים ללוה בין אין לו נפרע מן הערב מחלה ה' נושא ונותן ציד יפרע מן הערב ולא מן הלוה שאין למלוה על הלוה כלום ואם לא מנא שום ו להפרע מן הערב חוזר על הלוה מדר' נתן דקיימא לן כוחיה אפילו בצגעל חוז דעלמא וכולוה ערצין צעי קנין צר מקצלתו וערב צשעת מתן מעות וקבלן דהיינו מן לו ואני אתן לך אי נמי שאינו מוזכר לשון הלוואה ו אלא לשון פרעון דקאמר ט' יט"י דונרצי ולא קאמר י"ט יט"י דיברא"י דהלכתא כרצא ולא ליימא ואני קבלן וקויןן בכליו על קונה וכוון דנקיט ציה שלש על שלש דצטיר מהכי לא מהני אס אינו כלי ואין חילוק בין עור לשק כדלמרינן צנשים אחוזין ו צ"מ דף א' כיון דנקיט ציה שלש על שלש לשון רצונו תס ואם היה כתוב צשטר שנעשה פלוני בן פלוני קבלן אומר ר"י דהוי קבלן דלע"ג דלא כתב צו מן לו ואני נותן לך שלא פירש היאך אמר מכל מקום קבלן קאמר דהוי: מוקמי

גמ פשוט פרק עשירי בבא בתרא

ואם אמר לו על מנת כו'. בגמרא אמרינן חסורי מיחסרָא והכי קתני כו' ומפרש לה: בין כך ובין כך לא יפרע **מן הערב**. מחלה: **סערי** נלשע **כמוצנסי**. ואין לבצעל נכסים והיה צבלה מגרסה וזריך הערב לפרעה כמוצנסי מכיסו: **יזירנסי**. הצעל הנאה על דעת רבים נדר שאין לו הפרה שלא יוכל להחזירה דחיישינן שמא דעמו לאמר שנתקבלה כמוצנסי מן הערב וקונויא צעלמא הוא דעבדי צעל ואשמו על נכסיו של ערב: **גב' מאי טעמא**. לא יפרע מן הערב דקסלקא דעמך השתא לא יפרע כלל קאמר מתני' דלא מהני ערבות אלא להכי שאס מנ ליה אז צרח אז יפרע מן הערב אף אס הלוה צמינו צשעה שמוצע מלוה את חובו כיון שהעמידו ערב ללוה צמינו טעור: **גצרא אשלמט** לו. הפקדמי הלוה על מנת שאס ימות או יצרח שאפרע ממוני והרי אני מחזירו לך ומצטצו צדין ואני טעור: **מספיקא לה צר נחמן האי דינא**. דממתנין שלא יפרע הערב כלום דינא דפרסאי' הוא וקס"ד השתא דהאי קאמר שמונסי פרסיים לדון כן דלמר ליה גצרא אשלמט לך: **צמר ערצא אזיל**. אף כשיש נכסים ללוה: **דלא יהבי טעמא למלטיסור**. שגס אז דצר שאינו הגון הוא לומר שלא יפרע מן הערב כלל א"כ מאי אהני ערבות אלא ודאי להכי נכנס בערבות שאס אין נכסים ללוה: שישלס לו ערב מחמיו את הממון: לא ימצע ערב מחלה. דלא נעשה ערב אלא על מנת אס ימות הלוה או ימאן לצא לדין אז שיחייבוהו ציית דין ולא יהיה לו מה לפרוע אז יפרע מן הערב: **ואם אמר לו על מנת כו' ימצע מן הערב מחלה**. וכוון שז"ל מאי אהני ערבות אלא ודאי להכי נכנס בערבות שאס אין נכסים ללוה: **מחני' לקמן: מנין לערב שמשפצעד**. צאמריה צעלמא צלא קנין: **קבלנות**. לקמן וקעד. מפרש מן לו ואני קבלן דלצמרה צעלמא הרי קבלן והכי מוכח לקמן צשמעמא וסן אכל אס נשא ונתן ציד אמרינן לקמן וסן דאין למלוה על הלוה כלום: **מנא אורו על ידי**. כלומר כאילו ו מקצלו צידי אחוזירו **לך: לקח בגדו**. למלוה קאמר קרָא קח בגדו של ערב כי ערב צביצל איש זר דהיינו אחמיה צעלמא דלא כתיב הכל קבלנות: **צני אס ערצא לרעד**. ממון או נוקשט צאמרי פין שחרפתו וגלפמו עשה זאת אפסו צני והנצל משני דצריס הללו על כי צאת צכף רעך דהיינו ממון שיש לו עליך לך התרפס התר לו פיסת ידך ומן לו מעומיו ורצב רעך על שחרפתו הרצה עליו ריעים וצקש מחילה: **רצני יהודה סצר אסמכסא לא קניא**. והיינו אסמכמא אס לא יפרע לך אני אשלס לך וכל דאי הוי אסמכמא מומך וצוטח צלצו שהלוה יפרענו ואילו היה יודע **גמר ^(ה) ומשפצעד**. צלצו שלס ושלחומא **ערב קא עביד מלוה כאילו הוא עצמו הלוה: לא שנו**. אפי' דלמר על מנת כו': **אע"פ שיש נכסים ללוה יפרע מן הקבלן**. אס ירצה המלוה: **רבן**

^(א) ופרסין גב'. ^(ב) צ ונקמן קעד. ^(ג) וכן מילתא תבר אורי וברי לאון הוא דלמר אלל יהודה אמר אמר ארעברא. ומגרסאי' כ"ח"א נדחק ליצב הפלפלא וז אמנס דע טקשת שאלות פשתמ מקן פ"י צ"ח מצינ א"ל רב חסדיה החה ידוריה חסדיה ליה הוא דכתיב שיהיה הבנר אחי אלא א"ר אסדא מהבא בני אם ערבת לרעד וברי' ^(ד) צימ קטו. ^(ה) וימאס פ. צימ קטו. ^(ו) וצ"ק קסח. וצ"ק. ^(ז) וצ"ק קסח. וצ"ק. ^(ח) רש"ל וצ"ר רש"י וכל מלון. ^(ט) פ"י אלל מלס למן לך. ^(י) פ"י מלי מלס לפרע לך.

תורה אור השלם

- אנכי אפרענו מידך תבקשנו אם לא תביאיתו אליך והצטיתו למצוד וקצאתו לך כל המצוד בראשית מנח ב
- והאמר ראובן אל אביו לאמר את שני בני תמית אם לא אביאנו אליך הנה אתו על ידי ואני אפוא בני אלקי: בראשית מב לו
- לקח בגדו כי ערב וך ובעד גבריה חבלתו: משלי כ טו
- בני אם ערבת לרעד תקטק לך כפיך: נקשטת באמרי פוך נלברת באמרי פוך: עשה זאת אפוא בני והצצל כי באת בכף רעד לך התרפס ורדב רעך: משלי א ו א

הגהות הב"ח

^(א) גמ' לרי יוסי דלמר אסמכמא. צימ ע"ל דף קסח ע"א: ^(ב) שם נכסים ללוה בין כך ובין כך לא יפרע מן הערב ממלל דמ"ק: ^(ג) רש"י"ם ד"ה סחז אורו וכו' כאילו קבלתו צני: ^(ד) ר"ח נמר ונשעובר נפשיה צלל שגס: ^(ה) תוס' ד"ה חסורי וכו' אפי"ש שאין לו נכסים ודרינסי ללוה: ^(ו) בא"ד נכסיו דערב דרלמא אז הוה איתיה ללוה הבא סחז וכו' וכו' שאלה ממלל אינו צציד להמתין ולחזור: ^(ז) בא"ד לא מלא שז דבר להפסד וכו' צעלל חוב דעלמא וכו' שחז הבא וכולו ערצין בעי קונין וכו' וקבלן דהיינו מן לו וכו' אי נמי אינו מוזכר:

מוסף רש"י

קנוניא. ערמא (וכרין גב'). לא ימצע ערב תחלה. עד שימצע מן הלוה ויהא לו מה לפרוע (בבברות מח). אין נכון לטעורא את ערצמ חסס דלמא מפלי ליה ליה (לקטון ע"ה). תקשת לור כפוך. צביצל זר לערצו צממון או אס טוקשת צאמרי פוך. שהקטנות צבצריס. עשה זאת וסלל כי צאת ככף רעך על עסקך ממון. לך התרפס די ופרע לו. ועל חוקש אמרי פין אס הקטנות רצב רעך. הרצה רעים לקשס הימנו מחילה. רעד צמלָא דקרָא מלא מציק. לשון צריס (וימאס פח): או: עשה זאת והלל התרפס די אס ערבת. ואם לא ערבת אלא נוקשת צאנאס צבצריס. רצב רעך. הרצה עליו רעים

^[1] וכלה דקסר אתן קלן רצין לעין לא היה נכנס בערבות: דאסמכמא לא קניא. דפסיקנא הלכה כרצני יהודה: גמר (ה) ומשפצעד. צלצו שלס ושלחומא ערב קא עביד מלוה כאילו הוא עצמו הלוה: לא שנו. אפי' דלמר על מנת כו': אע"פ שיש נכסים ללוה יפרע מן הקבלן. אס ירצה המלוה: רבן

^[2] וכלה דקסר אתן קלן רצין לעין לא היה נכנס בערבות: דאסמכמא לא קניא. דפסיקנא הלכה כרצני יהודה: גמר (ה) ומשפצעד. צלצו שלס ושלחומא ערב קא עביד מלוה כאילו הוא עצמו הלוה: לא שנו. אפי' דלמר על מנת כו': אע"פ שיש נכסים ללוה יפרע מן הקבלן. אס ירצה המלוה: רבן

